

L'endemà del perdó

Per primera vegada a la història d'Austràlia, el govern federal ha demanat perdó a la denominada *generació robada* aborigen. El primer ministre, Kevin Rudd, va pronunciar tres vegades la paraula "sorry" el 13 de febrer passat al Parlament de Canberra. La societat va rebre aquestes paraules amb alegria, especialment pel canvi que significaven en l'actitud governamental. Però també amb il·lusió continguda quan, un cop passada l'eufòria inicial, la gent comença a demanar què ve després.

Dins la Setmana de la Reconciliació, que se celebra cada any del 27 de maig al 3 de juny, l'aliança de les generacions robades ha mostrat dubtes envers el compromís del govern tot organitzant un fòrum titulat "Responsabilitat incompleta: reparacions, restitucions i rehabilitació", on sobretot ha reclamat finançament per a les víctimes. De fet, demanar perdó només representa una de les 54 recomanacions de l'informe "Bringing them home" ('Tornant-los a casa'), que la comissió nacional d'investigació va lliurar el 1997 al Parlament. En aquest document, en què s'aposta per la reparació com a eix central, es distingeix entre les disculpes pel mal fet a les famílies indígenes amb la separació forçosa dels fills, les garanties per a evitar que es torni a repetir, les mesures de restitució i rehabilitació i la compensació econòmica.

Un any després de la presentació d'aquest l'informe es va declarar el 26 de maig Dia Nacional del Perdó, però no ha estat fins al cap d'un decenni que el govern nacional ha demanat perdó formalment. Amb això tot sembla resolt: el comissari de Justícia Social per als Aborígens i Illencs de l'Estret de Torres, Tom Calma, declara que la disculpa "impulsa la col·laboració entre el govern federal i els estatals per a aplicar les recomanacions de l'informe". L'organització Reconciliació Austràlia ha repartit DVD amb les paraules del primer ministre que s'han pogut veure a centres públics de tot el país i als

Austràlia ha celebrat enguany una Setmana de la Reconciliació molt especial. Ara que fa tres mesos que el primer ministre laborista, Kevin Rudd, demanà, per primera vegada, perdó per tots els anys de discriminació, les organitzacions aborígens dubten de la veritable disposició del govern.

avions de la principal companyia aèria durant aquest dia tan assenyalat. La capsula de Pandora, però, s'ha obert del tot perquè el govern laborista de Rudd continua refusant la implantació de totes les recomanacions de l'informe elaborat per la comissió.

Per tot plegat, les celebracions d'enguany han pres un significat destacat. Les organitzacions implicades amb la societat indígena demanen d'anar més enllà del que consideren només un primer pas: "Aquesta disculpa és un nou començament que, com a tal, requereix nous recursos", reclamen Keith Gove i Mikael Smith, membres de l'organització Reconciliació a l'estat de Victòria. "No obstant això, aquesta compensació no ho és tot. Injustícies sistèmiques requereixen solucions sistèmiques", com ara eliminar la taxa que les generacions robades han de pagar per deixar llur nom actual –imposat per la família blanca on es van destinar– i tornar a l'original aborigen.

SARA BOCH

Tancant el buit. Les estadístiques oficials assenyalen una diferència de disset anys en l'esperança de vida entre la població aborigen i la que no ho és. Es allò que anomenen *el buit*. El conegut futbolista indígena Michael Long, després d'assistir el 2004 al funeral d'un jove amic de la seva comunitat, va decidir d'actuar per tancar aquest buit. Aquell mateix diumenge a la tarda va anar des de Melbourne fins a Canberra amb el lema "No es tracta de l'Austràlia indígena ni de l'Austràlia blanca, sinó de tot Austràlia". De llavors ençà, una marxa simbòlica recorre per aquestes dates els carrers de Melbourne amb Long i més personalitats al capdavant. Més de 4.500 persones, amb la presència de la ministra d'Afers Indígenes, Jenny Macklin, hi han participat enguany.

Per una altra banda, el govern nega que les seves propostes es quedin només en paraules. "Ha arribat el moment d'anar més enllà del debat per centrar-

Una nena, amb la bandera aborígen pintada a la cara, participa en la Setmana de la Reconciliació, a Melbourne, el 25 de maig proppassat. A sota, la ministra d'Afers Indígenes, Jenny Macklin (tercera per la esquerra), i el futbolista aborígen Michael Long (tercer per la dreta) encapçalen la marxa benèfica en favor de la Integració, a Melbourne, el cap de setmana passat.

ALISON JACKSON-BULLOCKE, GOVERNMENT OF THE COMMONWEALTH OF AUSTRALIA

nos en resultats", va declarar Rudd a l'abril, durant la seva primera ronda europea. El primer ministre anunciava la redacció d'un informe anual que analitzarà l'esperança de vida, la mortalitat infantil i l'analfabetisme entre la comunitat aborígen. A més, Rudd ha promès també de finançar un programa per a solucionar els problemes crònics de salut, educació i allotjament que ha de suportar la comunitat aborígen. Mentrestant, la ministra Macklin ha assegurat que "tancar el buit és una prioritat nacional", i ha recordat els 1.200 milions de dòlars australians que s'hi han invertit des que guanyaren les eleccions al novembre. Els diaris aborígens nacionals, *National Indigenous Times* i *Koori Mail*, aproven el pressupost 2008-2009 d'aquest ministeri, però alhora publiquen opinions contràries com ara la de la presidenta de l'Associació Mèdica Australiana, Rosanna Capolingua: "Aquesta dotació no és raonable."

Més enllà de les paraules. La majoria d'ONG i associacions aborígenes consideren que cal fer-hi alguna cosa més. El comitè del Dia Nacional del Perdó ha emès un comunicat en què afirma que "Austràlia encara espera que el govern demostrï que pot oferir més que un gest simbòlic". L'amenaça, diuen, està en el fet que després del "sorry" la societat civil es doni per satisfeta. Iniciatives com la d'ANTaR (Australians for Native Title and Reconciliation) procuren evitar l'oblit: a la seva pàgina web han penjat una carta base amb reivindicacions sobre salut, escolaritat, abús sexual, feina i criminalitat. L'usuari pot escollir a quin departament o polític l'envia, i amb quin to: enfadat, encoratjador, polític o trist. Tot s'hi val per anar més enllà del "sorry".

Per afegir-hi pressió, el líder de l'oposició, Brendan Nelson, ha decidit desmarcar-se de la comissió de millora de l'habitatge dels aborígens només tres mesos després d'haver-s'hi afegit "incondicionalment". Però des de programes governamentals com "Esport Indígena" es considera que "a la gent no aborígen li continua important tot allò que passa després de la disculpa", assegura el delegat Rob Hyatt. "Les activitats esportives que organitzem

“Austràlia inverteix més en una persona blanca que no pas en la resta”

Frank Hytten (Wellington, Índia, 1952) és el director de Reconciliation Victoria, una organització que lluita pel reconeixement dels drets dels aborígens australians.

—Ara que fa tres mesos que el govern australià demanà oficialment perdó, quina valoració en feu, de la Setmana de la Reconciliació d'enguany?

—La valoració no és tan bona com voldria. Malauradament, hi ha hagut la mateixa assistència de gent que en altres edicions, fins i tot durant el Dia Nacional del Perdó, que ara compleix el desè aniversari.

—Això vol dir que la gent no està prou conscienciada?

—No ho està tant com ens agradaria. Respecte a la disculpa oficial, nosaltres distingim entre tres tipus de reacció: la de la gran majoria de la gent, a qui no li importa què vingui després; la de les organitzacions com nosaltres, que considerem que està molt bé, però només és un primer pas; i la reacció de la comunitat aborígen que, contra tot pronòstic, va rebre la disculpa amb eufòria. Austràlia va vibrar al febrer, però ara som a l'anticlímax.

—Per tant, què hauria de fer el govern, a partir d'ara?

—Compensar les víctimes. No demanem res nou: als jueus, per exemple, els van compensar, oi? I no parlo només de diners, sinó de terra. Els aborígens han viscut aquí des de fa 60.000 anys: són els qui saben més del medi. A més, no tenen en compte el nostre concepte de propietat privada. Per a ells la terra té un significat cultural, religiós i de supervivència. Amb l'arribada dels europeus, aquest sistema es va ignorar: la terra es va repartir i els aborígens van esdevenir captaires al seu propi territori. Amb la introducció del bestiar, van condemnar els indígenes a la inanició, això sí, sense adonar-se'n. Per tant, quan els aborígens trobaven una ovella se la menjaven, com havien fet tota la

vida amb els cangurs! Com a resposta, el propietari occidental els matava i la família aborígen es quedava sense el caçador que els portava el menjar a casa. L'escalada de malentesos ja s'havia engegat. I si hi afegim la intervenció del govern i l'església...

—Però demanar la terra no és una utopia?

—El govern pot fer dues coses: comprar uns metres quadrats en una àrea remota per un grapat de dòlars o adquirir un edifici al bell mig de la ciutat per als aborígens que porten una vida urbana. Entremig hi ha més solucions, com ara reservar el perímetre d'un riu per a la seva custòdia. Una bona iniciativa és la dels acords de l'ús indígena del territori (ILUA), un pacte voluntari i flexible entre els propietaris i els qui veritablement fan ús de la terra i de l'aigua. A part, demanem més fons en salut, educació i habitatge: a Austràlia s'inverteix més en una persona blanca

que no pas en la resta. També cal que els ajuts siguin més ben repartits, és a dir, allà on realment es necessiten. Si hi ha una comunitat a 2.500 km d'Alice Springs, s'ha d'invertir allà. Fins ara només s'ha intentat la solució de portar-los a la ciutat, per bé que això encara porta més problemes. S'haurà de veure si el govern compleix les promeses o no, però ja fa més de 200 anys que ho esperem...

aquests dies les fem durant tot l'any a les escoles, i tothom hi participa. La promoció de l'esport, com també de la música i l'art, funciona per conscienciar la societat”.

L'anomenada Setmana de la Reconciliació s'ha tancat aquest dimarts, 3 de juny, amb la commemoració de l'anomenat cas Mabo del 1992, que va implicar que el Tribunal Suprem anul-

lés el concepte *Terra Nullius*, és a dir, la idea que Austràlia era despoblada abans de l'assentament europeu del 1788. Amb aquesta sentència històrica s'obria la porta a la reclamació de les terres tradicionals per parts dels aborígens. Per una altra banda, el primer ministre Rudd ha decidit de reunir-se aquest mes amb representants de les generacions robades i amb especialis-

tes en salut, protecció infantil i família aborígens per traçar un nou mapa d'actuació conjunta. Caldrà veure, doncs, com evoluciona l'actuació governamental en una matèria tan delicada i complexa com l'aborígen, la cultura vivent més antiga del món.

*Sara Bosch Brinques
Melbourne (Austràlia)*